

Csonka Pál érem 2018

SZÖVEG TEXT: HEGEDŰS PÉTER

A Magyar Építőművészek Szövetsége Csonka Pál professzor úr emlékére 1988-ban alapított Csonka Pál éremet 2018. július 9-én a MÉSZ székházában ünnepélyes díjátadó keretében Patonai Dénes DLA prof. emeritus építészmérnök és (posztumusz) Nagy Bence Ybl díjas szerkezettervező alkotópárosnak adományozta. A kitüntetés az építésszek és a tartószerkezet-tervezők munkáját és alkotó együttműködését hivatott elismerni. Az alábbiakban Hegedűs Péter laudációját közöljük – a szerk.

Ez alkalommal az emlékéremmel a kuratórium Csonka Pál felfogásának szellemében született életműveket ismer el. Patonai Dénes DLA Ybl-díjas építészmérnök és Nagy Bence Ybl-díjas tartószerkezet tervező – utóbbi posztumusz – alkotópáros munkásságát. Mindketten a 60-as évek második felében a Szendrői Jenő által irányított IPARTERV-ben kezdték pályájukat, mely a korszak legjobb „iskolájának” számított.

Dénest nem kell bemutatni, MÉSZ egykori, nehéz időszakban – 1997–2001 között – elnöke, ma is elnökségi tagja, hosszú időn át a BME mérnökkari építész oktatás aktív professzora, aki szinte minden jeles tervezési munkáját Nagy Bence statikussal készítette.

Nagy Bence az IPARTERV statikus tervezőjeként 1972-ben kitüntetéses vasbetonépítő szakmérnöki oklevelet szerzett, és szerkezettervezőként a Gulyás Zoltán mellett felnövő kiemelkedő építész generáció alkotó társa lett. Patonai Dénes mellett Reimholz Péterrel (DOMUS áruház), Lázár Antallal és Ungár Péterrel is dolgozott, utóbbival tervezett MHE számítástechnikai központja építészeti és tartószerkezeti tervezéséért mindketten Ybl-díjat kaptak.

Az első, még nem önálló, de mindkettőjük számára jelentős munka a MEDICOR irodaház

volt, melynek tervezésében Patonai Dénes és Reimholz Péter Gulyás Zoltán teamjében, Nagy Bence Pozsgai Lajos jobbkezeként vettek részt. Ezután indult be a Szendrői-féle Mesteriskola és egyidejűleg a Folyondár utcai lakóházak tervezése, melyet már együtt készítettek. Ettől kezdve folyamatos lett az együttműködésük. A „fiatal” tervezői generáció elismerése az IPARTEV-IPRO (a kelet-német Iparterv) cseretervmunkákban is kifejezésre jutott, melyen együtt két alkalommal is részt vettek. Együtt tervezett jelentősebb épületeik felsorolása a teljesség igénye nélkül: a BRG-OTP számítástechnikai épülete; a FIMŰV Gvadányi utcai központi épülete; a balatonfői borászati üzem és raktár; az emblematikus balatonfői uszoda, mely a járható keresztmetszetű, dobozszerkezetű helyszíni vasbeton előregyártás légcseréneként is működő szellemes konstrukciójával generációnk számára példaértékű alkotás volt; ÉVOSZ székház; Mediterran lakópark; - Buda Square irodaház komplexum; Mór utcai többlakásos lakóházak. Mellette számos megépült családi ház, többek között Patonai Dénes és Nagy Bence saját családi házai, mely kölcsönös tervezőválasztás e legszemélyesebb műfajban is jól jelzi egymás tehetségének, felkészültségének és a kreatív együttműködés örömeinek elismerését. Ezen kívül sok meghívásos és nyílt pályázatot és ajánlati tervet készítettek együtt, melyek egy része nem realizálódott (Nemzeti Színház pályázata, Magyar Posta elosztó központja, Győri Egyetem fejlesztése, uszoda és sportkomplexumok).

Mindkettőjük oktatói tevékenysége is kiemelkedő. Patonai Dénes a BME Magasépítési Tanszékén 1992-től docens, tanszékvezető, majd egyetemi tanár, jelenleg aktív prof. emeritus, számos publikáció, tudományos munka és szakvélemény szerzője, a BME Vásárhelyi Pál Építőmérnöki és Földtudományi-, ill. a PTE Breuer Marcell doktori iskolák oktatója. Közéleti szakmai tevékenysége (bírálati bizottságokban, Építész Kamarában, MÉSZ-ben, UIA-ban, tervtanácsban) is jelentős.

Nagy Bence a BME óraadó tanáraként működött, és sok fiatal végzős hallgató diplomamunkájának volt odaadó konzulense. Korát megelőzve alkalmazta a számítástechnika kínálati lehetőségeket és alkotott statikai programokat. Nagy tudású, ismereteit profi

HEGEDŰS PÉTER LAUDÁCIÓJA. FOTÓ: KÁROLYI JUDIT

módon és gyakorlatias megközelítésben is alkalmazni tudó, fiatal kollégáit segítő szakember volt. A tartószerkezet-tervezők képzésével és továbbképzésével ill. tudományos tevékenységükkel, de személyes példájukkal is mindketten sokat tettek az építész- és tartószerkezettervezők alkotó együttműködéséért.

Mikor Dénest föl hívtam a Csonka érem odaítéléséről szóló hírral elmondta, hogy Bence halála előtt két hónappal egy épület terveit egyeztetették, amikor váratlanul csak a feleségét tudta elérni. Erről Patonai Dénes, az alkotótárs mondja: „Ő közölte a lesújtó hírt, hogy Bence kórházban van és már ne is látogassam meg, mert nem fog megismerni... Ennyit egy életen át tartó emberi és munkatársi kapcsolat történetéről, mely után az úr szóban ki sem fejezhető, mert ezt csak az érti, akiben a hiány tátong. Ezért is örülök, hogy e díj, ha megkésve is, de méltó kezekbe kerül, mert személyében egy olyan szerkezet-tervező kerül elismerésre, aki az építészeti méltányolva és megértve, azzal együttműködve, mindig a megoldást kereste és nem azt, miért nem lehet valamit megvalósítani.”

PÁL CSONKA MEDAL AWARD 2018

The Association of Hungarian Architects founded a memorial medal to honour Professor Pál Csonka in 1988, which this year was awarded to a tandem of architects, Dénes Patonai DLA prof. emeritus architect and (posthumously) Bence Nagy Ybl prized structural designer on July 9th, 2018. in the headquarters of the organisation at the awards ceremony. This recognition is meant to honour and appreciate the creative cooperation between architects and structural designers. We are hereby publishing the laudation written by Péter Hegedűs.